

Waraga ma co Ebraniin Tafa'da tumma

Tatalaana yungngo agarigiri co kadu ma kaniisa tanno Yahüüdü no. I'i uu'bu eege ka nanggeedi a'da kütü ka takidhö ka tamma tanno eene ka uuru ma kadu kadalinggo eege.

Waraga ya ala angnga a'da Yasu i'i ya 'Bii'bala ma Masala. I'i ana türü adagii'bi kadhangga na Yahüüdü ka tamma kene no, i'i agu'daana dhorro adagii'bi nagane'bi ma 'billi, agu'daana dhorro adagii'bi Müüsa, ya anangnga seriye ya Masala a Yahüüdü ya. I'i agu'daana dhorro adagii'bi ka'boge ma Yahüüdü, kudumma iini taalo agüünü nümö ya toroko ya. I'i ümmünü eyi yiini kada nümö ma türri ma tagala tatoroko na kadu nye'd'de ka naguuru nye'd'de. A tatalaana afünügü nagiide ko'do nja iiya ma 'büdhülü na aganeene a tamma no. I'i adirina eema a kadu ma kaniisa a'da eege tütü ka tamma ka Masala taalo kama tüürü ma eema tiya Yasu ka talinggo ya.

Tumma na Masala nja 'Bii'bala tiya oono

¹ 'Billi Masala magürünü nagane'bi kadageema nja kafaafa ma angnga a naguuru nja nafiini kada tonggoonyo. ² Lakiini ka naguuru tanno eere no, mageema nja angnga a 'Bii'bala tiya oono, ya ara takarna ka eema nye'd'de yoono ka tadina 'büdhülü ana i'i ya. ³ 'Bii'bala i'i

ya töyeene ma tïdhindhï ma Masala i'i ya koronggore ma taneene tanno oono afa ka eema nye'd'de a türü ma tumma tanno iini, a kini ka ndagala tatoroko naaja emmi ka nïisö ma kuri ma tïdhindhï ma Masala ka 'dotombo'do. ⁴ Nggeege i'i ïdhindhï adagii'bi kadhangga kudumma iini ka a'duga eere adagii'bi naga-reene neene.

⁵ Taalo Masala miki a tadhangga töccö,
 “O'o no 'Bii'bala tiya eede,
 a'a nageene o'o ka uuru tanno.”

Miki afe'de,
 “Ara ta Pupa tiya iini
 ata 'bii'bala tiya eede.”

⁶ Ka Masala ka agürünü 'Bii'bala yoono ya dhidha ya ka 'büdhülü ya, miki a'da,
 “A kadhangga ma Masala tüürü kini kidha.”

⁷ A Masala meema tumma ma kadhangga miki,
 “Marü'bü kadhangga kada tanya,
 a kadu ma linggo noono ka nagonggo'do ma ïssi.”

⁸ Lakiini kudumma ma 'Bii'bala miki,
 “Ka Masala, tauugaara nüüdü kara tütü turi ta'billi,
 a kuufi ma tauugaara ta tiya üüdü dhorro turi.

⁹ Nasaasa o'o tumma no dhorro nanu ka tanno atoroko no,
 yungngo a Masala, Masala müüdü ka tagesse o'o
 masiri uu'ba üdü ka üüdü ma dhodho masa ka titaalo manangnga a kijöögö.”

- 10 Miki afe'de,
 “Ka Uugaara, narü'bü 'büdhülü ka dhidha,
 narü'bü o'o 'dotombo'do ana iisine ma o'o.
 11 Eege kara tamanyaga, ara o'o ka tütü,
 kara toorodo afa ten'di.
 12 Ara o'o ta'dukunjaana eege ko'do
 afa ten'di ka tem'bele,
 lakiini o'o naganuuru nüüdü taalo kara titaalo.”
 13 Taalo Masala miki a kadhangga,
 “Emmi kede ka nīsō ma kuri kita,
 ara a'a tanangga diidi yüüdü küdü
 ka uune nasiri kene.”?
 14 Kadhangga eege ka nagoronggore tanno linggo
 ada Masala, na oono ka kürünü eege köö'dō
 takarna ka toolonadene?

2

Aaga adinö ko'do

- ¹ İkirī angnga kara tagümmü talaana na 'diila
 naaja ka taföönyö no iī'di angnga tagaama.
² Üürü tumma na kadhangga ka tageema no
 katimin'da ya, ömō'di ya asilli tumma no anu
 kide ya, ara taluna tapusu adene miini ka teyi.
³ Ara angnga tarünö nya aja ka tagüüni tö'bō
 a toolonadene tanno idhindhī? Na Uugaara ka
 tatiraana ana oona miini ka dhidha, a kadu na
 föönyö no kiki angnga a'da katimin'da. ⁴ A
 Masala tamma ka tumma tanno eene ana eema
 keefe yoono ka tagalinggo ya nye'd'de a türü ka
 tatonggoonyo ana eema tiya oono ka amana a
 kadu a Koronggore tiya Insili ya.

1:12 1.12 Tüüsü ma Nakaaru 102.25–27 **1:13** 1.13 Tüüsü ma Nakaaru 110.1

Yasu afeene nja nagöre tanno iini

⁵ Taalo Masala manangnga kadhangga kada naguugaara ma 'büdhülü tiya ara tö'dö, yïidi ka tageema miini ya. ⁶ Afa ma sorne ka tiki a'da,

“Ömö'di a'da minna nagïigï tumma miini?

Tadü'd'dü a'da minna na o'o tafa kini?

⁷ Nagalinggo o'o i'i ka idhilli ka ta'buugu ka kadhangga keere,

nanangnga ndalembö iini nja tïdhïndhï,

⁸ nanangnga eema in'dïli kini ka uune.”

Iki a'da Masala manangnga i'i ka tauugaara ma eema in'dïli eema nye'd'de kungngo iini, lakiini taalo angnga kiji tadü'd'dü ka tauugaara ma eema nye'd'de 'bitïngngö. ⁹ Lakiini kiji ungnngo Yasu ömö'di ya agalinggo adene idhilli ka ta'buugu ma kadhangga ya, amang kini a türü ma Masala ara teyi ka üüdü ma kadu nye'd'de kiji ungnngo i'i a türü a tïdhïndhï, kudumma iini ka teyi a tadhügürü.

¹⁰ Tumma dhorro Masala oogo mungngo marü'bü eema in'dïli ma tïdhïndhï tanno oono, kono ka anangnga Yasu ka tinsili ka dhügürü, tö'dö ana laala kadhabbu ka toolonadene nye'd'de. ¹¹ I'i amana kadu ka tinsili ka tatoroko tanno neene i'i nja kadu tanno insili no nye'd'de, pupa yeene ungnodho. Yungngo Yasu ka taalo ana modolo ma tümünü eege a'da nagöre.

¹² Iki,

“Ara a'a teema nja nagöre tanno eede ana eere tiya üüdü nawe tüüsü ka kaniisa.”

13 Iki afe'de,

“Ara a'a tūmmūnū eyi yeede a Masala.”

Afada iki afe'de,

“A'a nungngo kita nja laala tiya Masala ka anangnga a'a ya.”

14 Aga laala katosso ka tuu'da nja eriidō, a Yasu osso kide nja eene afeene afa eege amang ka inde tanno iini tiidi Ebliisi ya ana türü ma inde. 15 Oolona kadu no ka kasaga, eene kari'ba inde ya. 16 Taalo i'i ö'dö toolona kadhangga, lakiini i'i ö'dö toolona laala ya Abrahiim. 17 Nggeege ikiri kara tafeene nja nagöre tanno iini ka eema in'dili, amang kini tana 'bangnga ada uugaara ma ka'boge ya adho ka fiini ka linggo na Masala, amang kini taagala tatoroko na kadu. 18 Kudumma iini ana oona miini adhügürü adaka'b'badene amang kini toolona kadu na a'b'badene no.

3

Yasu agii'bi Müüsa

1 Nggeege nagöre eede na ma kaniisa no insili no na osso ka tūmmūneene ma 'dotombo'do, aaga iiri Yasu ya tafiini ma tamma tanno aja uugaara ma ka'boge yaaja ka tamma kini ya. 2 I'i ümmü tamma na ömö'di tiya agesse i'i ya, afa ma Müüsa ka tagümmü tamma ma Masala ka 'di ma Masala nye'd'de kungngo. 3 Yasu i'i yungngo idhindhī adagii'bi Müüsa afa ma tatürü'böönö ka tidhindhī adagii'bi 'di ka eyi tiya iini. 4 Ömö'di ya arü'bü 'di ya inggide, lakiini Masala oogo

mungngo marü'bü eema in'dilii. ⁵ A Müüsa aga'diila ka 'di ma Masala nye'd'de kada ömö'di ma linggo eema tumma na ara teemadene ka naguuru tanno tö'dö no. ⁶ Lakiini Almasiihi kada 'Bii'bala ya a'diila ya ka 'di ma Masala. Angnga ka 'di tiya iini, üürü kafa angnga taalo kari'ba angnga ma tafa ka eema tiya aja ka tindhigi i'i ya.

Aaga adinö ma kadu na taalo kamma no

⁷ Afa ma Koronggore tiya Insili ya ka tiki,
“Uuru no kada kara taföonyö 'bugeyi ya Masala ya,

⁸ aaga fa tasilli tumma miini
afa tiya maaga ka tagüünii ka uuru ma ta'b'badene ka dhiiile ya kungngo.

⁹ Kita a kafaafa ma aaga ka taka'b'ba kagawwa a'a ka eedi kiji linggo neede nja eene a nagürüünü kukumu kadu keera.

¹⁰ I'i yungngo eede ka tagoroo'bo nja sere tiya niki a'da,
'Nanggeedi neene turi kungngo kaama, taalo kussu nafiini yeede.'

¹¹ A'a naküdöönö ka tagoroo'bo tanno eede,
'Eege taalo kara co ka talingnge tanno eede.' ”

¹² Nagöre eede, aaga adinö ko'do, ömö'di könö ana kada afa tana eedi ya toroko ya, amma ka Masala apadaga oona keere ka Masala tammo efe ka 'di mo. ¹³ Adha ya, aaga fünügünja ko'do 'bucca kudumma tumma ma uuru kungngo ka sorne ii'di tatoroko tiisini ömö'di öccö ana

kada asilli eema. ¹⁴ Angnga ka ungodho nja Almasihi kaja kara tagümmü ajeene dhorro ta'billi ata'diila tanno aganna kaja ka dhidha no.

¹⁵ Sorne ma Masala iki,

“Uuru no, kada ka taföönyö 'bugeyi ya Masala, aaga fa tasilli eema afa maada ka tagasilli tumma na Masala kungngo.”

¹⁶ Kadu öccö eege kungngo kakaanu ka tumma? Taalo kadu no nye'd'de na Müüsa ka öö'dö ana eege ndama Misiri no? ¹⁷ Kamada eege kungngo a Masala ka tagoroo'bo ada kene a nagürüünü kukumu kadu keera no? Nja kadu tanno agüünü tatoroko no ka'dinggö kaaya ka dhiile. ¹⁸ Kamada eege kungngo a Masala ka taküdüönö a'da taalo kara co ka talingnge tanno oono? Taalo kadu na silli tumma noono no? ¹⁹ Kiji angnga eege taalo kambaanya co, kudumma eene kitaalo kamma.

4

Uuru ma Sa'bidi uuru ma talingnge

¹ 'Bitingngö Masala mafa'da fiini co 'di tiya oono angnga ka tadinö ko'do ii'di ömö'di könö tüiri eyi yiini ka tütü ka teene. ² Kaföönyö angnga tumma na 'diila no afa meene ka taföönyö kungngo, lakiini eege taalo kummü niimö ka tumma tanno eene ka taföönyö no, kudumma eene taalo kamma kide. ³ A 'bitingngö angnga na amma no, ara angnga co talingnge ma Masala, kudumma oono ka tiki, “Naküdüönö a'a a tagoroo'bo 'do

‘Taalo kara co talingnge tanno eede.’ ”
 A'da asa linggo no tagalinggo adene ada jiddi ma uuru ma 'būdhülü ka tarü'bū adene, ⁴ kudumma oono ka tiki ka sorne ka tumma uuru tanno iidümmü kafünü eera no, “A Masala talingnge ka linggo tanno oono nye'd'de kungngo ka uuru tanno iidümmü kafünü eera no.” ⁵ Miki afe'de, “Taalo kara co ka talingnge tiya eede.”

⁶ Üürü kadu na föönyö tumma na 'diila no ka dhidha asa kitaalo kinynyo ka talingnge ma Masala kudumma eene ka silli eema, a kadu könö kinggide kara co ka talingnge tanno miini no. ⁷ Yungngo Masala ka kusu uuru kide ana eere a'da uuru no, afa moonno ka teema ana ongg'o do tammo Dawud 'billi miki, “Kada ka föönyö 'bugeyi ya Masala ka uuru tanno ya,
 aaga tafa tasilli tumma iini.”

⁸ Ka Yashu kara takunggu eege ka talingnge, taalo Masala mageema tumma ma uuru könö afe'de. ⁹ Lakiini öreene uuru ma Sa'bidi talingnge na kadu tanno Masala. ¹⁰ Kudumma ömö'di tiya inynyo ka talingnge ma Masala ya, ara talingnge ndama linggo tanno iini afa ma Masala ka lingnge ka linggo tanno oono kungngo. ¹¹ Kada kardha ku'bu amang kaja co ka talingnge tanno miini no, ii'di ömö'di öccö ta'dinggö ma tuurna fiini yeene keere ma tasilli eema.

¹² Tumma na Masala ka tinö ka linggo, kana kuri kadagii'bi kulu'ba ma ana na'dugugini

keera mo, ara teedhe kadara co ta'buugu tiya tuu'da nja koronggore, nja tuu'da agillö nye'd'de, nja 'dongnge nja ku'buuni, ümmü tumma ma üüdü nja tumma ma eedi. ¹³ Taalo nïimö mitaalo ussudene ka Masala kidha, eema nye'd'de ijidene kada 'döngngönyö kono ka iïye, ara angnga tagö'dö kono kidha.

Yasu ya ta'boge tiya dhabbu ya

¹⁴ Nggeege kada kümmü tumma ma Yasu 'Bii'bala ya Masala ya dhorro ya, i'i ya Uugaara ma Ka'boge ya idhindhi ya, ata'da aco 'dotombo'do. ¹⁵ Kudumma uugaara ma ka'boge yaaja taalo agi'di ma tana 'bangnga ma angnga ka tagi'di tanno aja, i'i aka'b'badene afa angnga. Ta'b'baana in'dilii illi i'i taalo agüünii tatoroko. ¹⁶ Fa kaja angnga caago a kööyö ma türü a tamma dhorro, amang kaja taduna 'bangnga nja türü, akinyi angnga kaja kara tasaasa.

5

¹ Kudumma uugaara ma ka'boge agonadene ndama kadu tanno iini ümmünüdene ma tal-ingo ada linggo ma Masala eene miini ka tirri ma tafaana ma tatoroko ka kadu ka oona iini. ² I'i ambaanya tana 'bangnga ma nagaaga nja kadu tanno aama no, kudumma iini ka eyi tiya iini agi'di. ³ Nggeege i'i ya ama tirri tatoroko ma eyi tiya iini nja tatoroko tanno kadu.

⁴ Taalo ömö'di ma tümmünü eyi yiini kada uugaara ma ka'boge, illi a Masala ka tümmünü i'i iini afa moonoo ka tagümmünü Harüün kungngo.

⁵ Almasihi afe'de taalo afünügü eyi yiini ko'do

a'da amang kini ta uugaara ma ka'boge, lakiini
Masala miki iini,

“O'o na 'Bii'bala tiya eede
nageene a'a o'o ka uuru tanno.”

⁶ Afada miki ka 'buugu töccö afe'de,

“O'o na ta'boge ta'billi
ma ta'duga 'buugu ya Maliksadik.”

⁷ Ka naguuru tanno Yasu ka takaleefe ka
'büd'hülü afara ka Masala a tumma ko'd'do nja
'biidi ma iïye co ömö'di tiya ara tambaanya
toolona i'i ka inde, ada aföönyö kudumma
tamma tanno iini nja tummünü eyi iini. ⁸ A'da
i'i aga 'bii'bala agalaadene ka taföönyö eema
ndama kita iini ka tadhügürü ya. ⁹ Kini kara
tasere adhabbu ikiri anda nduguli ma toolona
ta'billi ma kadu tanno aföönyö tumma niini no.
¹⁰ Kudumma Masala ma kümmünü i'i a'da a
ta uugaara ma ka'boge akarna ka 'buugu tiya
Maliksadik.

Aaga fa tanu ka tumma ma Masala

¹¹ Tumma kadhabbu eede ka asaasa teema
eege, lakiini kiideene tasaana ku'bu miini,
kudumma ada ka titaalo kaföönyö eema areere.

¹² Tumma dhorro, ta'bitingngö aaga ta kata-
laana, kasaasa aaga ömö'di alaana aaga ka
tumma ma timin'da na Masala na dhidha no
afe'de. Kasaasa aaga siiga taalo kuri ya kidhö
ya. ¹³ Ömö'di ya aleefe tooye siiga ya, i'i aleefe
tidhilli taalo ussu eema ya a'diila ya. ¹⁴ Lakiini
kuri ya kidhö ya, ama kadu tanno iïfi no, na

agalaadene kussu nūimō ya a'diila ya nja tiya toroko ya.

6

¹ Nggeege kada kasisigi co aadha ka talaana ma Almasihi ma ta'dara, nggeege fa ka talaana tanno dhidha ma Almasihi ara kico kada ömö'di dhorro. Ungngo tafa tamana kadese ma taadha ka linggo tanno ma inde no afe'de nja tamma ka Masala, ² talaana ma tambeese nja tūmmünü iisine ka kadu ka nanggüüdü nja tafiki'dö ka inde nja tapusu adene ta'billi. ³ I'i yungngo aja kara tagalinggo a Masala ara tamma kide.

⁴ A tiideene a kadu na kannna ka töyeene ta unggodho, kagolo eema ma 'dotombo'do ya a'diila ya, kussu ka Koronggore tiya Insili ya, ⁵ kagolo tumma nja Masala na 'diila no nja eema ma türü ma ürüünü tiya ara tö'dö no, ⁶ Kassa ka taadha ka tumma ma Masala, a tafada ma tapadaga eege ka tamma a'da kaadha ka tatoroko, kiideene 'do kudumma eene ka bünnü 'Bii'bala ma Masala ka salii'bi teera kanangnga modolo iini ka oona.

⁷ 'Büdhülü in'dilü a kooye 'büüdi ma tombo'do ka tede ada kide 'bucca, a naafa tafü'döönö kide ka'diila ma kadu tanno adinüigü no ka üüdü meene ka'duga baraka ma Masala. ⁸ Lakiini 'büdhülü kara teene immi nja ooyo tiya atoroko ya, ara linggi ma Masala tūmmü i'i üpünja ka issi a tonyoko.

⁹ Keema unggongo tumma no, kateefe ma a'a, a'da kussu unggongo a'da eema ya a'diila unggongo ada ara tanangnga aaga ka toolonadene.

¹⁰ Masala taalo müüni ada kadu ku'bu taalo mara tüürü ma eema tiya ada ka tagalinggo ya nja tasaasa tanno ada kaala oono ka eema tiya kamana a kadu tanno oono, aaga taleefe talinggo ada eene. ¹¹ Lakiini ungngo kasaasa a'da aaga tütü ka linggo tanno miini no nggeege turi amang ka eema tiya ada ka tindhigi ya tananja aaga ya a timin'da. ¹² Taalo ungngo kasaasa a'da aaga tadhunu, lakiini aaga tafeene nja kadu tanno amma ka Masala kidhi oona ku'bu kaduna näämö ya Masala ka tiki eene ya.

Tumma na Masala ka timin'da

¹³ Ka Masala ka tageema nja Abrahiim maküdüönö ka eyi tiya oono a'da taalo ömö'di ma tagii'bi eyi tiya iini aküdüönö ana eere tiya oono. ¹⁴ Miki iini a'da, "Tumma dhorro ara a'a tanangnga baraka o'o nanangnga laala o'o dhabbu." ¹⁵ Yungngo Abrahiim ka takidhi oona ku'bu aluna näämö ya Masala ka tadirina iini ya.

¹⁶ Kadu kaküdüönö ana ömö'di tiya adhabbu eene, a taküdüönö täämmünü näämö ya ageemadene kindinaana ku'bu kaadha ka ta'digineene. ¹⁷ Kudumma Masala masaasa tanangnga nafiini ma taneene tanno oono ka tussu adene ka kadu tanno ara takarna ka tumma tanno oono ka tatiraana no, oogo ma tiraana a taküdüönö. ¹⁸ Masala magüüni tumma no, ma eema inggide eera taalo ara tatenggere, iideene 'do a Masala ka tatoroko i'i yungngo aja katäämmü tindhigi na ananja angnga no, tafünügü angnga ko'do. ¹⁹ Tindhigi no kungngo aja afa näämö tiya afa kaja ka koronggore ka

takidhō afa kaja aco a taneene keere ma ten'di.
²⁰ Yasu inynyo kanna kaja kidha ka üüdü ma angnga anda uugaara ma ka'boge ta'billi ka 'buugu ya Maliksadik.

7

Maliksadik ya ta'boge ya

¹ A Maliksadik ya aga uugaara ma Salim ta'boge ma Masala tammo dhabbu mo. Maliksadik akoreene nja Abrahiim kini ka ndafada ka koro'bo tiya iini nja naguugaara ya, anangnga baraka iini. ² Abrahiim agona unggodho ndama eema yiini ya ada'baaga ya, eere yiini ya dhidha ya, i'i ya "Uugaara ma ta'diila," afe'de "Uugaara ma Salim" iki a'da, "Uugaara ma tōöjülü." ³ Taalo pupa iini a niimō titaalo kini a kadaada titaalo kini, taalo ageenedene, taalo a teyi, lakiini i'i afeene nja 'Bii'bala ma Masala ara tütü kada ta'boge ta'billi.

⁴ Aaga iji tidhindhī niini, salla faafa ma angnga Abrahiim anangnga faana ma 'dakeyi ma al-maala tiya iini ku'bu ndama eema ma koro'bo. ⁵ Lakiini ka'boge na laala tiya Laawi no, seriye iki a'da kama eema ka kadu na nagöre tanno eene no 'dakeyi, kudumma eene kada laala tiya Abrahiim. ⁶ Lakiini Maliksadik taalo 'bii'bala ya Laawi, lakiini i'i agona eema ya ada'baaga ka Abrahiim anangnga baraka iini, i'i ya Masala ka timi'di tumma nja iini ya. ⁷ Taalo niimō ya toroko kide ma ömō'di tiya adhabbu ya ka anangnga baraka a tiya idhilli ya. ⁸ Katamana eema tiya ada'baaga ya, ya ka'boge a kadu na aaya no eege

kungngo kamaana. Lakiini ömö'di ya a'duga ya ikiri ka tussu adene a'da i'i ya efe ka 'di. ⁹ Ara angnga tiki a'da, Laawi ka eyi tiya iini ama eema ya ada'baaga, anangnga ku'bu ka niisö tanno Abrahiim. ¹⁰ Kudumma iini ka takaleefe ka Abrahiim ka sikiri ka uuru tanno Maliksadik ka toreene nja iini no.

Yasu afeene afa Maliksadik

¹¹ Üürü tadhö ka fiini kalinggo adene a tata'boge na Laawi a'da i'i yungngo ama seriye ya kadu ka'duga, taalo angnga kasaasa ta'boge ka öö'dö ma ta'duga 'buugu ya Maliksadik taalo ya Harüün. ¹² Üürü katenggere tata'boge, ara seriye tatenggere tekere. ¹³ Ömö'di ya kadu ka teema tumma miini ya, ama siliga töccö, taalo ömö'di anna ka siliga tiya iini agalinggo ta ta'boge. ¹⁴ Kussu angnga a'da Uugaara yaaja ö'dö ndama siliga tiya iini ya Yahüüsa, Müüsa taalo adiri tumma ma kadu tanno, kini ka keema tumma ma ka'boge. ¹⁵ A tumma niidi ka tirina no kussu adene dhorro, üürü ta'boge könö abbü 'dala afa Maliksadik. ¹⁶ Ömö'di ya ümmü adene kada ta'boge taalo ndama tumma na nakömö'di nja kadaada, lakiini a türü ma tefe ka 'di na taalo kara titaalo no. ¹⁷ Sorne eema tumma miini iki, "O'o no ta'boge ta'billi

ka 'buugu ya Maliksadik."

¹⁸ Tumma ma 'billi no kara co keere, kudumma eene ka tagi'di, taalo ö'dö keere a niimö. ¹⁹ Kudumma seriye tiya Müüsa taalo atimö linggo dhorro, yungngo tindhigi na 'diila no

anangnga kadu ka kete ka Masala ana eege.
²⁰ Taalo kagalinggo adene a'da kitaalo ka taküdöönö kide, a könö taga ka'boge a'da taalo kaküdöönö. ²¹ Lakiini Yasu akodhodene ada ta'boge a taküdöönö ma Masala miki,

“Uugaara aküdöönö

taalo tagussu kide,

‘O'o na ta'boge ta'billi.’ ”

²² Kudumma ma taküdöönö ya, Yasu i'i yungngo anda tamaana ma timi'di tumma, adagii'bi timi'di tumma na dhidha no.

²³ Ka'boge na miini no kadhabbu, kudumma inde taalo kafa kene kafe ka 'di. ²⁴ Lakiini Yasu ya ara tütü ka 'di ta'billi ya, tata'boge miini taalo kara titaalo. ²⁵ I'i 'bitingngö nja angnga 'bucca kungngo, ara toolona kadu na icci ka Masala ana eere tiya iini no, kudumma iini kefe ka 'di ta'billi, miini tageema nja Masala kudumma eene.

²⁶ Yasu i'i ya uugaara ma ka'boge ya a'diila nja angnga ya i'i ya insili, taalo niimö ya toroko ya kini, taalo osso ka niimö nja kadu tanno oroko no, a'diniga co fiini ma ndanaaya ma 'dotombo'do. ²⁷ Taalo afeene nja ka'boge töccö taalo ama tara eema ma tirri 'bucca kungngo ma tagala tatoroko niini ka dhidha, assa ka tagala tatoroko na kadu in'dili, i'i akirri ma tatoroko tanno eene ta ungodho, ma kadu nye'd'de kini ka tömmü eyi yiini ka inde. ²⁸ A seriye ya Müüsa anangnga kadu na ki'di kada naguugaara ma ka'boge, lakiini taküdöönö tumma na Masala kö'dö keere a seriye, tanangnga 'Bii'bala ya insili ya ta'billi ya kide.

8

Uugaara ma ka'boge ma timi'di tumma ma 'bitingngö

¹ Lakiini üüdü ma tumma tanno iidä ka teema no a'da uugaara ma ka'boge ungnö iidä, ya emmi ka nüüsö ma kuri ma kööyö ma tidhindhi ka 'dotombo'do, ² ya alinggo ka 'buugu tiya insili nja tiya dhorro, ya Uugaara ka tarü'böönö ya a'da taalo ömö'di i'i yungngo arü'böönö.

³ Uugaara ma ka'boge ö'dö ma tirri, ikiri angnga ka tiki a'da, uugaara ma ka'boge yaaja ara tö'dö a nüümö ma tirri iini. ⁴ Ka Yasu kara taganna ka 'büdhülü ya, taalo ara taga ta'boge, kudumma kadu kinggide kara tirri afa ma seräye ka tiki kungngo. ⁵ Kadu na kalinggo ka 'buugu tiya insili ya kafeene afa koronggore nja tallappa tiya ka 'dotombo'do ya, ka Müüsa ka asaasa tüüfü fangga, a Masala tö'dö kini miki iini, "Ijöögö, alinggo eema nye'd'de afa ma tiya eede kala o'o ka 'dikinya ya kungngo." ⁶ Lakiini linggo ma tata'boge kananja Yasu ka idhindhi a tanno eene, kudumma timi'di tumma na ka söödö no nja kadu tanno kagii'bi timi'di tumma na dhidha no, agalinggo adene ka timi'di tumma tanno a'diila no.

⁷ Üürü timi'di tumma na dhidha no ka ka'diila 'dee, taalo kara tagalinggo timi'di tumma könö.

⁸ Lakiini Masala maluna hetti ka kadu miki a'da, "Uuru kinggide kara tö'dö, Uugaara ka tiki, ara a'a sa kimi'di tumma ma 'bitingngö nja 'di tiya Israyil nja 'di tiya Yahüüsa.

- 9 Taalo afa timi'di tumma neede nja kafaafa meene
 ka uuru tanno eede ka tūmmü eege ka niisö nunggu eege kürö ndama 'büdhülü ma Misiri,
 kudumma eene taalo kütü ka timi'di tumma tanno eede,
 yungngo eede kafa kene,
 a'a na Uugaara na tiri tumma no.
- 10 Timi'di tumma neede ka tüünü nja laala ma Israyil
 ka naguuru tanno ara tö'dö no, Uugaara iki. Ara a'a tanangnga seriye yeede kene ka nang-güüdü
 narigiri ada kene ka nanggeedi neene.
 Na ta Masala tammo eene
 ka ta kadu tanno eede.
- 11 Taalo ömö'di ana kene ara talaana kadu na kete kini
 no alla örre yiini tiki iini, 'Ussu Uugaara,' kudumma eene kassa ka tussu a'a nye'd'de
 ndama ömö'di tiya idhilli ya nja tiya adhabbu ya.
- 12 Ara a'a ta'duga tatoroko eene ka oona nitaalo nara tagiigi tam'baga neene afe'de.”
- 13 Tumma na Masala ka timi'di tumma na issi no manangnga timi'di tumma na dhidha no ka tilli a niimö ya illi ya ya ara tamanyaga.

9

Tafara ka Masala ka fangga ma 'büdhülü

¹ A 'bitingngö tafi'di tumma na dhidha no kaganna fiini ma tūmmü Masala nja fangga ma

'bühülü afe'de. ² Fangga magüfününja ka la tiya oono ya dhidha ya, ya koyo ma lamba ka tanna kide mo, tarabeesa nja miteene ma tirri, i'i yungngo ana eere a'da 'buugu tiya Insili ya.

³ Aga kanna keere ma ten'di tiya eera ya, la yeene ka tümüneene a'da 'buugu ya Insili dhindho ya. ⁴ Fū'deene ma dahaba ka tadhügö kondho kide mo, nja sandü ma timi'di tumma ma taküdhü ana dahaba koono nye'd'de. Sandü ma timi'di tumma mana alman nja kuufi tiya Harüün ka tasiri kide ya nja maraayo ma timi'di tumma. ⁵ Karoba ma tidhindhä taganna ka sandü ko'do amana 'buugu ma fa ka takara 'buugu ma tatoroko ka tandha ya, lakiini taalo fiini 'bitingngö ma tesaana tumma no ku'bu nye'd'de.

⁶ Eema nye'd'de aga indinaana ku'bu ta'bitta kungngo, a ka'boge ticci co la tiya dhidha ya a naguuru kalinggo eema ma Masala kide.

⁷ Lakiini uugaara ma ka'boge i'i yungngo icci co la tiya eera ya unggodho ka ürüünü, itaalo ara co illi kini ka tümünü eriidö ma tirri ka nüisö ma tagala tatoroko niini ka tagüünä no nja tatoroko tanno kadu, kadu küünä a'da taalo kussu iini no.

⁸ Koronggore ya Insili ya eema iki a'da fiini ma co a 'buugu tiya Insili dhindho ya, taalo atanfa'da, kudumma la tiya dhidha ya ka aleefe ta'dingnge.

⁹ I'i yungngo tala angnga ka fiini ma ürüünü ma 'bitingngö ana eema ma eriidö nja eema ma tirri ka Masala, itaalo ara tanangnga ömö'di ya ümmü Masala ya ka tinsili ka eedi. ¹⁰ Eema ma tuu'da ma kuri nja tooye nja eema ka tatonggoonyo nja tagunaana ma eema, i'i ara uuru na Masala ka öö'dö a tumma töccö.

Erüdö ya Almasihi

¹¹ Almasihi andö'dö kada uugaara ma ka'boge ma eema tiya a'diila ya ya illi ka taganna kita, ada'da fangga mo idhindhī mo, ma tūmō no, ya taalo alinggo adene ana iisine ma ömō'di, taalo ama eema ma 'būdhülü. ¹² I'i taalo inynyo teene miini ana erüdü ma ki'biini nja leefo. Lakiini inynyo a 'buugu tiya Insili ya ta unggodho ana erüdü tiya iini ma kadu nye'd'de öö'dö a toolona angnga ta'billi. ¹³ Üürü erüdü ma nakoromo nja nagodha ya uurunja ku'bu ya nja fū'dö ma 'bileefo amana kadu na nyoro no katinsili, agala eege ka oona. ¹⁴ Taalo erüdü ya Almasihi ya ümmünü eyi yiini a Masala a koronggore ta'billi ümmü eyi yiini a Masala a Koronggore ta'billi ümmünü eyi yiini a'da taalo hetti kide, agala nanggeedi naaja ka eema tiya amanaga angnga ka inde ya amang kaja tagalinggo ada a Masala tammo efe ka 'di mo.

¹⁵ Nggeege ya Almasihi yungngo anna ka söödö ma timi'di tumma ma 'bitingngö, amang ka kadu tanno ümmünüdene no kara takarna ka eema ta'billi nja timi'di tumma, a 'bitingngö eyi kada nūimō ma faana anangnga eege ka toolonadene ka tatoroko tanno agüünī adene ka timi'di tumma tanno dhidha no. ¹⁶ Ka ömō'di kara tarigiri timi'di tumma ya, fa ka kadu kussu inde niini, amang kene tussu a'da i'i ya eyi. ¹⁷ Kudumma tumma tanno ömō'di ya ö'dö iini ya, ara teyi a linggo kitaalo kene kudumma ömō'di tiya ageema ya, efe ka 'di. ¹⁸ I'i yungngo a timi'di tumma na dhidha no taalo agalinggo adene a'da taalo erüdü kide. ¹⁹ Aga Müüsa ka ndadünügü

tumma co kadu ma tumma ma Masala nye'd'de afa ma seriye ka tiki, a'duga eriido ma leefo nja nakoromo nja 'biidi nja musa tammo dhoyö mo nja ndhaaru asanna ka Sorne ma seriye tiya iini nja kadu nye'd'de kungngo. ²⁰ İkiri ka tiki, "Eriido ma timi'di tumma na Masala ka tiki aaga no eege kungngo aaga tafa kide." ²¹ Afada atasanna eriido ka fangga nja eema ma linggo ma Masala nye'd'de kungngo. ²² Tumma dhorro seriye iki a'da asaasa eema nye'd'de tagunadene ana eriido, üürü eriido taalo ya, taalo tatoroko kara ta'dugadene.

²³ Üürü koronggore ma eema ma 'dotombo'do ama ma tatanggala ana eema tiya, aya ma 'dotombo'do ka eyi tiya iini ama tatanggala ana eema ma tirri ya agii'bi i'i ya. ²⁴ Kudumma Almasihi taalo inynyo a 'buugu tiya insili ya kalinggo adene ana iisine ya, yungngo a koronggore ma timin'da ya, lakiini i'i inynyo 'dotombo'do ka eyi tiya eene abbü 'dala ka Masala kidha ka üüdü ma angnga. ²⁵ Taalo kudumma iini a'da ümmünü eyi yiini a Masala a naguuru afa ugaara ma ka'boge ya icci co 'buugu tiya Insili dhindho ya ta ungodho ka ürüünü ana eriido a'da taalo eriido yiini ya miini. ²⁶ I'i ya ma tadhüürü 'bucca jiddi ma 'büdhülü ka tarü'bü adene, lakiini i'i abbü 'dala ta ungodho a'da asa nagürüünü takete ka tatüimö ma tagala tatoroko iini ka tümmünü eyi yiini a Masala kada nüimö ma tirri. ²⁷ Kadu 'do kara taaya ta ungodho a Masala kara tümmünü

eege. ²⁸ Nggeege afe'de Almasihi agümmünü eyi yiini kada niimö ma tiri ta ungodho ma ta'duga tatoroko na kadu kadhabbu assa ka abbu 'dala afe'de, taalo kudumma ma tam'baga, lakiini ma tö'dö toolona kadu no indhigi i'i no.

10

Almasihi agiri ta ungodho ka üüdü ma kadu nye'd'de

¹ Seriyee i'i yunggo a koronggore ma eema tiya a'diila ya ungunu tö'dö ya taalo tumma ma timin'da eege kamiini ka eyi tiya eene. Nggeege taalo kara tambaanya a tiri tanno miini no neene kara talinggo a nagürünü ma tanangnga tanna ka Masala kete iini no kada dhorro. ² Üürü nggeege, eege taalo tagussu ka nanggeedi ma tam'baga afe'de ana tiri tödhi nye'd'de? Kudumma kadu tanno ümmü Masala no kara ta tanggala ka tatoroko tanno eene, ta ungodho, lakiini tagussu aleefe tanna kene ka nanggeedi tatoroko tanno eene ka talinggo no. ³ Tumma ma tiri tanno ö'dö kama tagüigi ma tam'baga ma nagürünü ⁴ lakiini eriüdö ma nagodha nja nakoromo taalo kara tambaanya tagala tam'baga.

⁵ Nggeege yunggo Almasihi ka tiki a Masala kini ka ndakete köö'dö ka 'büdhlü, iki, "Taalo o'o nasaasa tiri nja eema ma taraana, lakiini nagalinggo ada o'o tuu'da a'a.

⁶ Taalo o'o nadhodho kudumma ma eema ma eriüdö nye'd'de kagu'dudene ka misi ma tiri alla tiri ma tagala tatoroko.

7 Īkiri a'a ka tiki, 'Ka Masala a'a nungngo nara
 tö'dö,
 nö'dö talinggo linggo nüüdü
 afa ma sorne ka teema tumma ma a'a
 kungngo.'"

8 Iki ka dhidha, "Tirri nja eema ma taraana
 nja tiya agu'dudene ya, ka misi ma tirri ya,
 nja taradene ma ta'duga tatoroko ya, taalo o'o
 nasaasa, o'o taalo na dhodho meene," a'da
 seriye asaasa eege katalinggo adene. ⁹ Afada
 iki, "A'a nungngo nara tö'dö talinggo linggo
 nüüdü." Naadha ka linggo tanno dhidha no ara
 ka talinggo na asigi kide no. ¹⁰ Kudumma ma
 maraada ka küünidene, angnga kada insili ana
 Yasu Almasihi ya tuu'da tanno iini ka takirri iini
 ta ungodho.

¹¹ Ta'boge ma Yahüüdü a'dingnge ana ko'do
 ma tara eema ma eriidö ka eyi tiya eene a
 naguuru, eege taalo kara tambaanya ta'duga
 tatoroko. ¹² Lakiini ka ta'boge tiya ka tirri a
 naguuru in'dili ma ta'duga tatoroko ya, emmi
 ka niisö ma kuri tanno Masala. ¹³ I'i 'bitingngö
 indhigi Masala a'da manangnga diidi miini kini
 ka uune ka teene. ¹⁴ I'i anangnga kadu niini ka
 anangnga eege ka tinsili ka'diila ta'billi a tirri ka
 ungodho.

¹⁵ I'i yungngo a Koronggore tiya Insili ya ka
 tirina angnga afe'de iki a'da,

¹⁶ "Uugaara iki, Timi'di tumma no eege kungngo
 eede kara tami'daana nja eene,
 nagürüünü no, ara tö'dö no.

Ara a'a a'a tanangnga seriye yeede kene ka nanggeedi,
narigiri ada kene ka nanggüüdü.”

¹⁷ Iki afe'de, “Taalo a'a nara tagiigĩ tatoroko neene nja tam'baga tanno eene afe'de.”

¹⁸ Ka tatoroko kara ta'dugadene nye'd'de kungngo ya, taalo niimö ma tirri ma tatoroko afe'de.

Tumma ma tidhi oona ku'bu

¹⁹ Nggeege nagöre eede, kamma angnga dhorro ma tara co 'buugu tiya Insili dhindho ya ana eriidö tiya Yasu. ²⁰ Ndama fiini ya issi ya efe ka 'di ya, afa'danja angnga a ten'di tammo a tuu'da tanno iini. ²¹ Kudumma ma ta'boge ungnngo aja idhindhi afa ka 'di ma Masala, ²² kada kete ka Masala ana eedi ma timin'da a tamma nye'd'de, a nanggeedi ka tinsili a'da taalo niimö ya toroko ya kide, a tuu'da naaja tagoodene a 'biidi tiya insili ya. ²³ Kada kafa ka tindhigi tanno aja ka tema no, angnga tafa takeele ka riifö, kudumma Masala madho ka fiini ka tumma tanno oono ka tema no. ²⁴ Kada kafaana ka oona, angnga tagamünügü njaana ko'do a tasaasa ajeene nja linggo tanno a'diila no. ²⁵ Aaga fa tarumeene ka tamiimi ma tema afa ma kadu könö ana kada kalinggo, lakiini aaga amünügü njaana ko'do dhidhdha afa maada ka tussu a'da asa uuru ma Masala takete kungngo.

²⁶ Üürü kagüünü angnga tam'baga ndama eyi tiya aja, ara angnga taluna tussu eema ma timin'da, taalo tirri ma eriidö kara ta'duga

tam'baga ka kadu ka oona. ²⁷ Lakiini tindhigi ma ri'ba ma uuru ma Masala kara tūmmū kadu mamana ka issi kinyogo kadu na diidi Masala no. ²⁸ Ömö'di ya anu ka tumma tanno Müüsa ya, ara teyi a'da taalo 'bangnga miini kide a kadu keera katadinö kide nja eene ka tiidoona. ²⁹ Kiki aaga nya, ara tapusu adene na ömö'di tiya asiraana ka 'Bii'bala ma Masala ana uune, ya agüüni midhi ku'bu ana i'i afa nūimö tiya taalo insili ya, eriidö ma tamin'di tumma tanangnga i'i ka tinsili, i'i ya ageela Koronggore ma türü ya? ³⁰ Kussu angnga ömö'di ya iki, "Ta'diinö kungngo eede, a'a nungngo nara tūmmū kadu." Iki afe'de, "A'da Uugaara assa kara tūmmū kadu niini." ³¹ Am'ba ka ömö'di tiya ara ta'dinggö ka Masala tammo efe ka 'di mo ka nūisö.

³² Aaga kiigi naganuuru na dhidhdha no, ada ka tadhügürü aaga takakardha ku'bu a'da asa aaga tagussu fiini ma töyeene. ³³ A kadu tagalinggo aaga, keela aaga ka naguuru töccö asa aaga ta ungodho nja kadu tanno agalinggo adene nggeege no. ³⁴ Kosso aaga ka dhügürü nja kadu ma pabuusu, ana eema tiya ada ka'dugadene ya kakidhi aaga oona ku'bu a dhodho kudumma ada ka tussu a'da eema ungnö ada adhabbu ara taneene ta'billi. ³⁵ Aaga fa tari'ba kudumma eene kara tö'dö a talingnge kadhabbu. ³⁶ Aaga idhi oona ku'bu amang kada talinggo linggo na Masala aaga taluna timi'di tumma noonö.

³⁷ Sorne iki, "Kudumma iini kete kungngo ara tö'dö areere,

taalo ara tadoono ku'bu.

38 Ömö'di ya a'diila ka eedi ya tefe ka 'di a tamma.

A kini kara tapadaga oona keere afe'de ya, taalo a'a nara tamma kini.”

39 Taalo angnga ka kadu na padaga oona keere kaaya no, lakiini kadu na amma koolonadene no.

11

Tamma ka Masala

¹ Tamma ka Masala a'da ussu a'da niimö yaaja tindhigi ya, angnga tamma ka niimö tiya aja ka titaalo kijöögö ya. ² Tamma na kadu ma 'billi ka anangnga Masala ka tamma kene.

³ A tamma kussu angnga a'da Masala marü'bü 'büdhülü a tamma, manangnga niimö ya ijidene ka titaalo ijidene. ⁴ A tamma Habiil ümmünü eyi yiini a Masala kada niimö ma tirri a tagii'bi tirri na Kayiin, a Masala tamma kini a tamma a'da ya insili oono ka tamma ka niimö ma tirri tiya iini, aleefe teema a tamma a'da eyi.

⁵ A tamma Masala ma'diniga Akanuk kono ka 'dotombo'do a'da taalo iji inde, taalo ömö'di ma taluna i'i kudumma Masala ka ta'diniga i'i kono ka 'dotombo'do. Kini ka tüfürü co 'dotombo'do ya, iki sorne a'da Masala mamma kini. ⁶ Lakiini üürü taalo tamma ma Masala, taalo Masala mara tamma ka ömö'di tiya taalo amma kono a'da oogo ma tefe ka 'di mamana eema a kadu tanno asaasa oogo dhorro no.

10:38 10.38 Habakök 2.3-4 **11:3** 11.3 Takwiin 1.1; Tüüsü ma Nakaaru 33.6, 9; Yühanna 1.3 **11:4** 11.4 Takwiin 4.3-10 **11:5** 11.5 Takwiin 5.21-24

⁷ Tamma eege kungngo kanangnga Nööh ka taföönyö tumma na Masala ma eema tiya ungunu tö'dö ya a'da taalo ijöögö, a ri'ba tummü atarü'bü mürkabü ma toolona kadu ma 'di tiya iini. A tamma tanno iini agümmünü kadu ma 'büdihülü akarna ka ta'diila tanno ö'dö a tamma no.

⁸ A tamma ka anangnga Abrahiim ka föönyö tummüneene na Masala, ungeene aco anya tammo Masala ka tiki iini akarna kide mo, ö'dö kürö ndama iini ungeene taalo ussu kita iini kara co ya. ⁹ Tamma ka anangnga i'i ka tanna ka 'büdihülü tiya Masala ka tiki iini akarna kide ya, afa tajeene adaganna ka angga nja Ishak nja Yaguub, eege no osso ka tumma tanno ungodho ya. ¹⁰ Kudumma iini ka takindhigi anya ma kadese ma Masala ka tarü'böönö ma takindinaanogo mo.

¹¹ Tamma eege kungngo ka anangnga Abrahiim kanda inggiyö a Sara ka eyi tiya oono ma mele, anangnga i'i kada pupa, kudumma iini ka tummü i'i ka'diila ada imi'di tumma. ¹² Madageene ka ömö'di ungodho anda kete ka teyi, kadaada kadhabbu ököje nja midigi ma 'dotombo'do ököje nja ndamugu ma tinggini ma to.

¹³ Kadu no in'dili kaaya ka tamma tanno eene a'da taalo kaduna nümö ya Masala ka tadirina eene ya, lakiini kijöögö ndama ku'b'ba kamma kide kussu a'da eege ka kajeene ka 'büdihülü.

¹⁴ A kadu na eema tumma no, kussu adene

tumma neene a'da eege kawwa anya ma eyi tiya eene. ¹⁵ Kene kara tagiigi 'buugu yeene ka ö'dö kürö ndama iini ya, kara taduna fiini ma tafada. ¹⁶ Lakiini eege 'bitingngö kawwa anya ma 'diila mo ka 'dotombo'do, yungngo a Masala taalo mara tana modolo ma ta Masala tammo eene kudumma oono mungngo mindinaana anya eene.

¹⁷ A tamma kafa ka Abrahiim ümmünü 'bii'bala yiini ya ungodho ya Ishak ka tatendhe ma tirri ka Masala ka asaasa tussu eedi yiini. Abrahiim ümmünü i'i a Masala a'da i'i yungngo Masala ka tirina tumma tami'daana iini. ¹⁸ Yungngo iini katiki iini, "Ara kadaada tanna küdü kadhabbu ana Ishak." ¹⁹ Abrahiim iki kide a'da Masala ma ambaanya tiji kadu ka inde, afeene afa Abrahiim afada a 'bii'bala tiya iini ka inde.

²⁰ Tamma ka anangnga Ishak ka anangnga baraka a Yaguub nja Iiso ma eema tiya ara tö'dö ka'diila ya.

²¹ Tamma ka anangnga Yaguub ka anangnga baraka a laala tiya Yüüsif kini ka ndakete ka teyi, üürü kidha ma Masala amang kini ka anangnga oona ka kuufi ma tino tiya iini.

²² Tamma ka anangnga Yüüsif ka tirina eema ma laala tiya Israyil, kini ka ndakete ka teyi ma tö'dö kürö tanno eene ndama Misiri adirina kita eene kara co tatü'bü i'i kide ya.

11:17 11.17 Takwiin 22.1-14 **11:18** 11.18 Takwiin 21.12
11:21 11.21 Takwiin 47.31 **11:22** 11.22 Takwiin 50.24-25;
Tö'dö kürö 13.19

²³ Tamma eege kungngo ka anangnga pupa ya Müüsa nja niimö tammo iini kini ka tageenedene, kaküdhü i'i a nagatereene kiidoona, kudumma eene kiji 'bii'bala ka'diila kitaalo kari'ba a tumma tanno uugaara ma Misiri.

²⁴ Tamma ka anangnga Müüsa kini ka ndasere aanu kada 'bii'bala tiya 'badaada tammo Faröön.

²⁵ Amma ka toso ka dhügürü nja kadu tanno Masala, anu ka eema ma tanangnga i'i ka tüüni tam'baga ya.

²⁶ Amma ka tamidhidene ma Almasihi ara kaanu ka almaala ma Misiri ya tindhä ya, kudumma iini ka tussu a'da ara i'i sa kaduna talingnge.

²⁷ A tamma akunggeene Müüsa ka Misiri a'da taalo ari'ba a tagoroo'bo ma uugaara ma Misiri, i'i ya idhi oona ku'bu kudumma iini kiji ömö'dä ya taalo ijidene ya.

²⁸ A tamma agalinggo adene Taanyara ma tada'da ka eriidö tiya asananja ku'bu ya, ii'di tadhangga ma inde tümmü laala ma Israyil ya dhidha ka oona.

²⁹ A tamma kungngo laala ma Israyil ka tada'da to ma Dhöyö mo afa moonno ka rume kungngo, yungngo a kadu ma Misiri kasaasa tada'da ka'duuru 'biidi.

³⁰ A tamma ka anangnga ndhiidhö ma Ariiha ka tarüdü, a kadu ma Israyil ka tagu'daana oogo ko'do a füngngö iidümmü afünü eera.

³¹ A tamma ka konjoko Rihab ma madatemelö mo taalo magiididene nja kadu tanno oroko na taalo kaföönyö eema no, kudumma oono ka tafa ka kadu ma ünggü ma Israyil.

11:24 11.24 Tö'dö kürö 2.10-12 **11:28** 11.28 Tö'dö kürö 12.21-30 **11:29** 11.29 Tö'dö kürö 14.21-31 **11:30** 11.30 Yashu 6.12-21 **11:31** 11.31 Yashu 2.1-21; 6.22-25

³² Ara a'a tiki nya afe'de? Taalo fiini eede ma tadirina tumma ma Jadaon nja Baarak nja Samsüün nja Yaftah nja Dawud nja Samwiil nja nagane'bi. ³³ A tamma neene kagii'bi kageema koro'bo nja kadu ma naanya, kadagii'bi eege, kadagalinggo ta'diila, kaduna niimö ya Masala ka tiki ya, keere ka naniinö ma agaamu. ³⁴ Kadadhülü nagonggo'do ma issi, katulu'bi ka tagirinadene a kulu'ba, kadagii'bi tagi'di neene, kana türü ka koro'bo kadagii'bi nasigira ma nadiidi neene. ³⁵ A tamma ka anangnga iiya ka'duga kadu neene na aaya no katafiki'dö, anno takapusu adene kanu ka tamma ka tonjokodene amang kene taluna tafiki'dö na 'diila no. ³⁶ A könö tabbü adene kadagüüní midhi ku'bu ana eene nja könö afe'de timi'didene a nagili nja tanna ka pabuusu. ³⁷ Eege ka tadiidiriidene a niigisi, kadhagaana eege ku'bu teera, kagirina eege a magulu'ba, kungeene ana orogo ma kidheefele ka oona nja orogo ma ki'biini ka oona, küüní ada eege ku'bu, küüní tatoroko ana eege, küüní midhi ku'bu ana eege. ³⁸ 'Büdhülü 'do taalo yeene kalöole ka dhüle nja na'dikinya nja kubumba nja kijeene ma 'büdhülü.

³⁹ Kadu no in'dili kagamma kene kudumma ma tamma tanno eene, lakiini taalo könö ana kene ka'duga niimö ya adirinja eene ya. ⁴⁰ Kudumma Masala ka tindinaana niimö ya a'diila angnga adagii'bi yeene, masaasa a'da kafa tunggeene ungodho eege illi nja angnga.

Masala malaana laala yoono

¹ Nggeege kaku'du talüügü angnga ka oona ma kadu tanno adinö kide no, angnga tadhifi eema ya indhi ya toroko nye'd'de ya amma'da kaja ka oona ya, fa kaja angnga tagiisö a tidhi oona ku'bu ya dhonggoro kaja kidha ya. ² Kada kigigi iye ka Yasu, i'i ya Uugaara ma tamma tiya aja tatiimö tamma naaja ya, akambaanya tümöönö ma salii'bi ya taalo modolo magu i'i, kudumma dhodho tanno indhigi i'i no, ikiri ka temmi ka niisö ma kuri tanno kööyö tiya Masala. ³ Aaga agiigi ka ömö'di tiya adhügürü adakidhi oona ku'bu ma eema tiya kadu tanno oroko no ka takirimi i'i ya, ii'di aaga tanggaaga tagi'di kide keere, aaga taadha.

⁴ Ka ta'beene tanno ada ma tanu ka tam'baga, taalo aaga kala 'buugu ma tuuru eriidö co. ⁵ Küürü aaga ma tumma tafünügü ko'do tanno Masala ka tagadünügü aaga kada laala no, "Fa tamidhi talaana na Uugaara, 'bii'bala eede, o'o tafa tagi'di kini ka teela o'o.

⁶ Kudumma ömö'di tiya Uugaara ka asaasa i'i ya, malaana i'i, mabbü ömö'di yoono ka asaasa ya."

⁷ Aaga ümmünaana oona ka talaana kudumma ma linggo anangnga aaga kada laala tiya oono. 'Bii'bala inggide a pupa tiya iini ka titaalo alaana i'i? ⁸ Üürü aaga taalo kalaadene nye'd'de kada laala tiya oono ya, nggeege aaga ka laala ma nyooro. ⁹ Üürü kafaafa ma angnga kalaana angnga, angnga tari'ba angnga taföonyö

tumma neene, taalo angnga taföönyö tumma na Pupa tiya aja ka nagoronggore adha, amang kaja taduna tefe ka 'di? ¹⁰ Kafaafa ma angnga kakalaana angnga a naguuru kadhilli a tussu kide tanno eene, lakiini Masala malaana angnga ma ta'diila ma eyi tiya aja amang kaja toso ka tinsili tanno oono. ¹¹ Aja ka taleefe a talaadene ya, angnga tagoroo'bo taalo dhodho, lakiini keere kungngo a kadu na kalaadene no saga taduna talingnge ma ta'diila miini.

¹² Nggeege aaga 'dinigi iisine naada na ki'di no coo'do, aaga tafa ka uune tanno ada na 'deedene no ka kïdhö. ¹³ Aaga ungeene ka fiini ya dhidho ya, iï'di ömö'di ya sogo'do ya taser'de lakiini a'diila.

Aaga fa tanu ka Masala

¹⁴ Aaga kardha ku'bu aaga ta'diila nja kadu nye'd'de, aaga taneene taneene na insili no, kudumma ömö'di tiya anu ka tinsili ya, taalo ara tiji Uugaara. ¹⁵ Aaga adinö ko'do anggaaga ömö'di tüüni ada eyi yiini ku'bu afada ka türü ma Masala, aaga fa tafeene nja tiya taalo a'diiri, ya aga'da taneene anangnga kadu ka toroko nye'd'de. ¹⁶ A ömö'di öccö ana kada tafa tatemelö afa taa'baga afa Iiso ya adanege ana baraka ma 'bii'bala tiya dhidhdha ya a kuri ungodho. ¹⁷ Kussu aaga afe'de a'da kini ka asaasa ta'duga baraka ya pupa tiya iini, i'i taalo aduna fiini ma taadha ka tatoroko a'da i'i agasaasa baraka a fara ka iïye.

¹⁸ Taalo aaga kakete ka 'dikinya ma Siina, aaga tūmmū oogo ka oona ana iissi ka finne ana ndūülü nja tadhüügö nja tanya tiya iisö dhindho no, ¹⁹ fara ma tinüüdö a tumma ma kadu tanno toodo kide no, kitaalo kasaasa taföönyö tumma afe'de.

²⁰ Lakiini kudumma eene taalo ka kambaanya eema ya adirinja eene ya, “Salla nūimö ma erüüdö saga taada anya ka oona mara tūridene meyi.”

²¹ Eema ya ijidene ya ari'ba 'do salla Müüsa ka eyi tiya iini iki, “Kagu ri'ba a'a na'deedene ka oona.”

²² Lakiini kakete aaga ka 'dikinya ma Sahyüün, ka anya ma Masala ma efe ka 'dī mo Örsaliim ma 'dotombo'do, nja kadhangga kö'dö aaga na alif kadhabbu aaga tūünī taanyara. ²³ Co kaniisa ma kadu tanno ageenedene ka dhidha no, naga-reene tanno eene ka takiridene ka 'dotombo'do no. Kö'dö aaga ka Masala ma tahükümü kadu nye'd'de no, ka nagoronggore ma kadu tanno a'diila no na tūimö nye'd'de no. ²⁴ Ka Yasu ya anna ka söödö ma timi'di tumma ma 'bitingngö no, erüüdö ya asananja ku'bu ya agii'bi erüüdö ya Habiil ya.

²⁵ Aaga adinö ko'do kudumma ada kara tanggaaga tanu ka ömö'di tiya eema a tumma ma Masala ka 'büdhülü. Üürü taalo kadulu'bi ka tapusu adene, angnga sa kara tadulu'bi nya kaja kara tapadaga keere ka tumma ma ömö'di tiya eema ndama 'dotombo'do ya? ²⁶ I'i yungngo a tumma tanno oono ka tagi'di 'büdhülü koona ka uuru tanno miini no, lakiini 'bitingngö

akageema nja angnga iki, “Ara a'a tagi'di 'dotombo'do koona taalo 'büd'hülü unggodho i'i afe'de.” ²⁷ Tatiraana niini a'da, “Ta unggodho afe'de,” nussudene a'da eema ya arü'bü adene ya ara tatinggi'di itaalo, ara ya taalo tatinggi'di ya a tütü.

²⁸ Nggeege angnga tamana ta'diila a Masala kudumma aja ka taduna tauugaara na taalo ka'digi'di ajeene ka oona no, kada amana ta'diila angnga tagamma ka Masala a ri'ba a tinsili ma eedi na Masala ka tamma kide no. ²⁹ Kudumma “Masala tammo aja oogo ma issi tanno afinne eema.”

13

Talaana na eere no

¹ Aaga tasaasa ajeene ma tanagöre. ² Aaga fa tüürü ma kajeene, nggeege kadu könö kagüünü tatafala a kadhangga a'da taalo kussu. ³ Aaga kiigi tumma a kadu tanno ka pabuusu no, afa maada ka tanna ka pabuusu nja eene kungngo, aaga tagiigi kadu na pusudene no afa maada ka tapusu adene ka tuu'da kungngo.

⁴ Fa ka kadu nye'd'de kümümü tarna dhorro kafa kide, a 'buugu ma füngngö ma tanyuri tinsili, kudumma Masala mara saga tapusu kadu na oroko no nja katemelö. ⁵ Aaga fa tasaasa almaala kada niimö tiya agu'daana ya, aaga tamma ka tiya ungnngo kada ya, kudumma Masala ka tiki, “Taalo a'a ara tüürü ma o'o nitaalo nara tafa küdü.”

12:26 12.26 Hakki 2.6 **12:29** 12.29 Seriyë ya eera ya 4.24

13:5 13.5 Seriyë ya eera ya 31.6

⁶ Ìkírì angnga kara tagamma, angnga takiki,
 “Uugaara mafa kede taalo a'a nara tari'ba,
 ara òmò'di tüünì minna ana a'a?”

⁷ Aaga kíigì katalaana naada na tünügü tumma ma Masala aaga no, aaga ìrì eege kaga-neene nya kaaya nya aaga kinyi tūmmü Masala neene. ⁸ Yasu Almasihi i'i ya miini ka ooso ana uuru tanno nja ta'billi. ⁹ Aaga fa to'd'do ka tatoroko keere ma talaana tanno eefe kada tonggoonyo, ara ta'diila adha ada kara takidhò ka nanggeedi a türü, taalo kuri ma tamasaladene ya taalo tö'dö keere a niimö a kadu tanno akuri no. ¹⁰ Misi ma tirri mungngo aja taalo ama ma ka'boge tanno alinggo ka fangga kaguri kide. ¹¹ Kudumma eema ma eriidö ya uugaara ma ka'boge kaco iini ka 'Buugu tiya Insili dhindho ya, kada tirri ma eema tiya toroko ya, lakiini tuu'da ma eema ma eriidö ya katinyogo kürö ma 'booro. ¹² Yungngo a Yasu ka teyi kürö ka ìnye ma anya, amang kini taagala kadu ka oona ana eriidö tiya iini. ¹³ Kico aago kini kürö ka 'booro, angnga toso ka modolo miini. ¹⁴ Taalo anya ma öreene ka 'büdhülü kide, lakiini angnga kasaasa anya mara tö'dö mo.

¹⁵ Kadafünügü eere ya Masala ko'do turi kungngo, a tirri ma tafünügü ko'do ana eere ma Yasu ana naniinö tanno aja. ¹⁶ Aaga fa tüürü ma linggo tanno a'diila no, aaga amünügü njaana ko'do, nggeege afeene nja eema ma tirri ya Masala ka tamma kide ya. ¹⁷ Aaga aföonyö tumma na naguugaara tanno ada, aaga tamma

13:6 13.6 Tüüsü ma Nakaaru 118.6–7 **13:11** 13.11 Tö'dö kürö 29.14; Lawi 4.12

ka tumma tanno eene. Kudumma eene ka tinigöögö ma aaga afa ma Masala ka anangnga eema eene. Aaga aföönyö tumma neene amang kene talinggo a dhodho, taalo a müürü üürü eege kalinggo a müürü, taalo kara tö'dö keere a nïimö.

¹⁸ Aaga fara ka Masala kudumma ungngo. Kussu ungngo tinsili ma nanggeedi tanno iidi, kasaasa ungngo tüünï eema ya a'diila ya turi.

¹⁹ Nasaasa a'a tumma no kada 'do aaga tafara ka Masala, amang ka Masala tapadaga a'a kada kanna areere.

²⁰ Masala ma ta'diila mafiki'dö ndama inde ana eriidö ma tafi'di tumma turi ta'billi, tadasaana ma kidheefele ya dhabbu ya Uugaara yaaja Yasu. ²¹ Manangnga aaga kada kadu dhorro, aaga talinggo linggo ma eyi tiya oono ka eema nye'd'de ka'diila malinggo kaja, moono ka tamma kide ana eere ma Yasu Almasihi ya idhindhi ta'billi turi. Amiin.

²² Nasaasa aaga nagöre eede, a'da aaga tidhi oona ku'bu kudumma waraga tiya eede ya ma tafünügü ko'do, kudumma eede ka tarigiri ada aaga taalo adhonggoro. ²³ Nasaasa aaga aaga tussu a'da örre yaaja Timosaws kapa kini ndama pabuusu. A kini ka tö'dö areere ara a'a tö'dö nja eene ma tassa kada. ²⁴ Aaga ööjülü kadu no alaana aaga no nye'd'de nja kadu ma kaniisa nye'd'de. Kadu na ka Italiya no kööjülü aaga. ²⁵ Fa ka türü tanno Masala ka neene nja aaga nye'd'de kungngo.

Katcha

Katcha-Kadugli-Miri: Katcha (Old Testament)

copyright © 2020 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: (Katcha-Kadugli-Miri)

Contributor: ECS Diocese of Khartoum Translation Department

All rights reserved.

2020-11-18

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 22 Feb 2024 from source files dated 29 Jan 2022

bc98a4a0-1c85-5c7a-932a-7dcefd213f80